

Graven uit voor-christelijke tijd

Kerkhof aan Balkweg wordt afgegraven

(Van een onzer verslaggevers).

Men is dit voorjaar begonnen met de werkzaamheden, verbonden aan de uitvoering van het ruilverkavelingsplan Donkerbroek. De verharding van de Balkweg, een oude zandweg van Donkerbroek naar Makkinga en de regeling van de waterlossingen in de hoek Balkweg—Donkerbroek zijn momenteel onder handen. De Balkweg is reeds over een groot gedeelte uitgegraven en de zandauto's rijden al maar heen en weer voor het opvullen van het weglichaam.

Dit zand wordt van het Oud-Kerkhof gehaald, een hoge zandkop tegenover de boerderij van R. Heida aan de Balkweg en tot voor kort met larixhout beplant. De zachtgroene larixen zijn al gekapt en de ijzeren tanden van de dragline hebben de stobben en stronken losgescheurd en diep geulen door het terrein gegraven. Aan de Noordelijke grens van dit terrein is men hierbij op een oude begraafplaats gestoten: verschillende schedels en delen van skeletten zijn er naar boven gehaald.

De heer D. Heida was bij zandafgravingen op dit terrein reeds eerder tot het oude kerkhof doorgedrongen en had toen enkele graven blootgelegd. Veel was er niet in te vinden, alleen stak de donkere rechthoek van het oorspronkelijke graf steeds scherp af tegen het witte zand. Hij vond reeds toen enkele skeletdelen en o.m. een prachtige steen bijl, die naar de Oudheidkamer te Oosterwolde is gegaan.

Sommige graven liggen in Noord-Zuid-richting, wat duidt op een voor-

christelijke tijd, andere liggen Oost-West en moeten dus van latere datum zijn. In de volksmond was deze begraafplaats altijd wel bekend: volgens overleveringen moet hier een kerkje gestaan hebben en dateert het kerkhof uit de 16e eeuw. De vondsten van voor-christelijke graven gaan echter veel verder terug.

Het is jammer, dat de afgraving van dit terrein met de dragline gebeurd, een machine, die elk bodemkundig onderzoek bij voorbaat uitsluit. Wel graven de jongens van de heer Heida 's avonds, als de machine is stilgezet, hier en daar eens een graf uit, maar een enigszins betrouwbaar overzicht kan zo niet worden verkregen.

Eigenlijk was het heel goed mogelijk geweest, het oude kerkhof zelf te sparen, in het terrein tekenen zich nog duidelijk de grachten af, die hier eens omheen hebben gelopen. Het kerkhof ligt geheel in de Noord-Westhoek van het terreintje, dat eigendom is van de Vereniging tot behoud van Natuurmonumenten te Donkerbroek. Jammer dat men niet van tevoren een en ander met de Oudheidkundige dienst te Groningen heeft overlegd. Drie jaar geleden heeft iemand van deze dienst ter plaatse eens een vluchtig onderzoek ingesteld.

VOOR DE JEUGD

In het witte zand waren de rechthoeken van het oude graf, met donkerder zand opgevuld, duidelijk te onderscheiden. De heer R. Heida wijst zo'n uitgegraven grafkuil aan.